

ДЕЯКІ НОВАЦІЇ В ГАЛУЗІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В 1920-ті РОКИ

Захарченко Є.О., Сухомлин Д.В.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Після закінчення Громадянської війни влада України стикнулася з чималими проблемами в галузі науки і техніки, насамперед, в організації освіти та випуску інженерів. Щоденна дійсність того часу, це відсутність опалення, підручників, неможливість відремонтувати аудиторії, вставити вибиті шибки, діряві дахи та зруйновані навчальні корпуси вишів.

Але вже було виконано серйозну роботу по впровадженню в життя плану ГОЕЛРО. Країна вимагала в найближчому часі велику кількість інженерів.

Тому, владою було прийняте безпрецедентне рішення - про прискорений випуск інженерів з метою забезпечення потреб промисловості, яку потрібно було відроджувати. Влада вимагала термінової підготовки інженерів.

При Народному комісаріаті Просвітництва України Радою народних комісарів було заснувано комісію з вищої та технічної освіти, якої було доручено проведення в життя декрету про прискорений випуск інженерів не у місцевому, а у всеукраїнському масштабі.

При цьому в кожному вищі, при кожному факультеті утворювали місцеву комісію у складі професорів та представників студентства з вишів, які мали можливість розпочати прискорений випуск інженерів.

До занять мали право приступити всі студенти вищих навчальних закладів, освіти яких за кількістю виконаних ними раніше навчальних занять, або за їхньою практичною підготовкою а також в залежності від обраної спеціальності могло бути закінчено в 1920 році.

Всі студенти, які виявили бажання закінчити освіту в 1920 році та задовольняли умовам прийому, звільнялися від відряджень з усіх установ та підприємств і з Червоної Армії. Усі допущені до посилених занять студенти оголошувалися мобілізованими в порядку трудової повинності і зобов'язані були працювати без відпусток. За їх заняттями встановлювали ретельний контроль. Всі студенти, так само як і професори, викладачі, керівники занять, а також особи службового персоналу, які були причетними до цієї роботи, переводилися на червоноармійський пайок і прирівнювалися у правах до військових службовців. Забезпечення харчами було покладено на органи Народного комісаріату продовольства. Звільнитися, або отримати академічну відпустку було не можна.

Студенти, які виявили бажання розпочати посилені заняття, але не закінчили курсів занять, а також відсторонені від посилених занять, внаслідок їх неуспішності або непокори трудовій дисципліні, передавалися в розпорядження тих самих господарських органів для використання, як вищого технічного персоналу. А у разі злісного порушення трудової дисципліни їх треба було передавати суду.

На жаль, підготувати інженера при таких умовах було, майже, неможливо. І країна, на жаль, отримала чималу кількість людей з дипломами, але, без знань.